

Le manque d'eau influence les sons d'une langue

*L'escassetat d'aigua influeix en els sons d'un idioma

Les llengües que s'originen en poblacions sobre el nivell del mar utilitzen sons que necessiten aire amb més pressió i més saliva per pronunciar-los

✱ DAVID BUENO

Al món hi ha 6.909 idiomes, segons un cens del 2009 presentat en un congrés etnogràfic a Dallas. Generalment s'assumeix que les diferències fonètiques dels idiomes són arbitràries, que depenen de l'aprenentatge i de la història de cada llengua concreta, inclosa la família lingüística a què pertany. Tanmateix, un article publicat a *Plos One* per investigadors de la Universitat de Miami, als EUA, indica que característiques geogràfiques com l'altitud i la proximitat a zones no habitables influeixen en alguns dels sons propis de cada idioma.

Tots els idiomes tenen una base exclusivament cultural i es transmeten per aprenentatge. No obstant, la

nostra constitució biològica és imprescindible per generar tota aquesta riquesa lingüística, gràcies a un cervell prou complex per aprendre, reproduir i interpretar les paraules i les frases i a un aparell fonador capaç de produir i encadenar amb precisió multitud de sons.

Les vocals són més sonores que les consonants, i això permet que puguin sentir-se de molt més lluny. Diversos treballs han demostrat que les llengües pròpies dels climes tropicals utilitzen, en general i de mitjana, més vocals, i que la durada de la seva pronunciació és més llarga. Això és perquè fan molta més

vida a l'aire lliure i, per tant, s'han de comunicar a distàncies superiors.

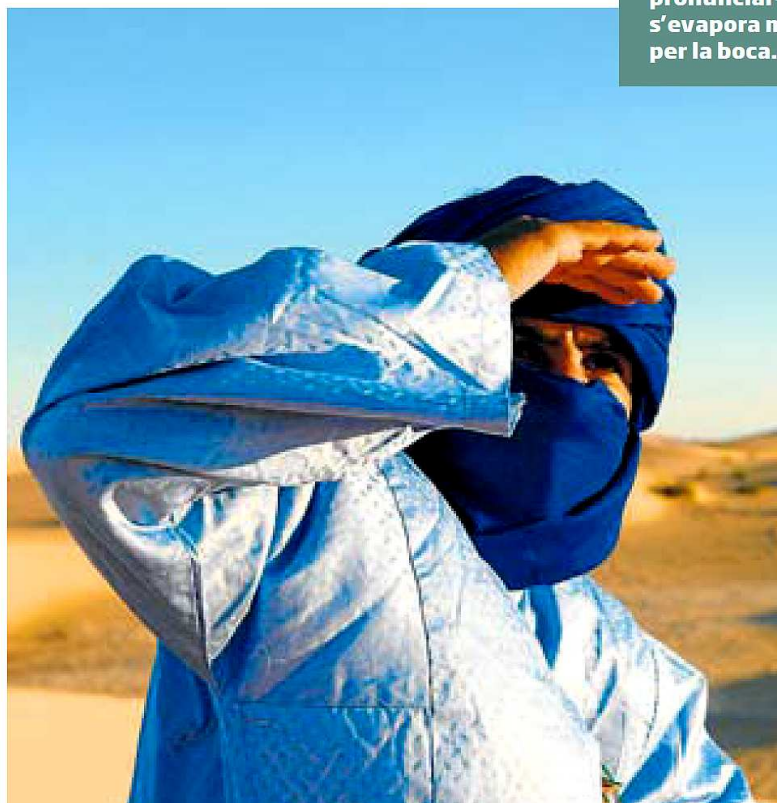
En l'estudi de *Plos One*, per al qual s'han examinat 567 idiomes de tot el món, entre els quals hi ha el català, s'ha comparat la geomorfologia del lloc d'on aquests idiomes són originaris, especialment l'alçada sobre el nivell del mar i la proximitat a zones inhabitable pel fet de ser massa àrides. Els investigadors van classificar-los en dos grans grups, segons si la utilització de les consonants ejectives

era molt abundant o més aviat escassa. Els investigadors han observat que l'abundància de consonants ejectives en les paraules no depèn gaire de la família lingüística a què pertany cada idioma. Els idiomes que s'han format i es parlen en zones amb certa alçada sobre el nivell del

mar, especialment si estan a prop d'indrets inhabitable, presenten, en general, una abundància de consonants ejectives (com *p*, *t* i *k*) molt superior a la mitjana. Quin pot ser el motiu? Els autors del treball suggereixen dues hipòtesis complementàries. D'una banda, a les zones altes la pressió atmosfèrica és menor, per la qual cosa els sons corresponents a les consonants ejectives són més fàcils d'emetre que a nivell de mar. El motiu és que per pronunciar aquestes consonants cal que l'aire que s'expulsa surti a una pressió superior a l'atmosfèrica, i si aquesta és menor no cal comprimir-lo tant.

D'altra banda, les consonants ejectives es fan amb la boca tancada o semioberta, a diferència de les vocals, la qual cosa ajuda a disminuir la quantitat d'aigua que es perd per evaporació en parlar. Aquest estalvi d'aigua és rellevant en climes àrids. —

ESTALVI
Els idiomes originats al desert utilitzen menys les lletres 'p', 't' i 'k' perquè en pronunciar-les s'evapora més aigua per la boca. AMAMRA ALI

DAVID BUENO ÉS INVESTIGADOR DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA